DOI: 10.33270/01242702.125
УДК 342.727:342.732:070

Роль медіа у формуванні державності в Україні та США

УЛЯНЧЕНКО Юрій*
ад'юнкт кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ
м. Київ, Україна
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1780-7217

Анотація. У сучасних реаліях найбільшу цінність становить інформація, що має широкий спектр джерел – радіо, газети, журнали, телебачення та Інтернет. Це зумовлює потребу в урегулюванні організації і діяльності друкованих та онлайн медіа, що нині усвідомлюється пріоритетним завданням як в Україні, так і в інших країнах, зокрема Сполучених Штатах Америки. Метою статті є аналіз ролі медіа у формуванні державності зазначених країн. Для досягнення поставленої мети було використано такі методи дослідження: аналізу, синтезу, узагальнення, зіставлення, абстрагування, історичний, правовий тощо. Проаналізовано конституційно-правові засади організації та діяльності медіа в обох країнах, що дало змогу ретельно обґрунтувати їхнє місце й статус у сучасному громадянському суспільстві. Особливу увагу приділено питанню щодо порушень прав і статусу засобів медіа, встановлених у Конституції України, а також визначенню основних причин цих порушень. На підставі проведеного аналізу здійснено класифікацію медіа з огляду на ступінь залежності від держави, що сприятиме кращому розумінню специфіки їхньої діяльності. Практична цінність наукової статті полягає в тому, що запропонований у ній аналіз діяльності медіа в Україні та Сполучених Штатах Америки з позиції їх впливу на формування держави й суспільства загалом сприятиме підвищенню ефективності медійної політики та захисту свободи слова, а отже, має важливе значення для розвитку демократії та прав людини.

Ключові слова: інформація; держава; свобода слова; медіаресурси; контент; політика; журналіст; громадськість.

Історія статті:
Отримано: 30.01.2024
Переглянуто: 28.02.2024
Прийнято: 25.04.2024

Рекомендоване посилання:
Улянченко Ю. Роль медіа у формуванні державності в Україні та США. *Філософські та методологічні проблеми права.* 2024. № 1 (27). С. 125–132. doi: 10.33270/01242702.125.

*Відповідальний автор

© Улянченко Ю., 2024

Вступ

У сучасному світі медіа відіграють ключову роль у формуванні державної політики та громадянського суспільства. Актуальність дослідження взаємозв'язку медіа й державотворення підтверджується результатами останніх наукових досліджень і публікацій.

Метою цього дослідження є аналіз ролі медіа у формуванні державності в Україні та США. Серед основних завдань – виявлення ключових механізмів взаємодії медіа з політичною системою, визначення їх ролі в процесах державотворення, а також оцінка їхнього впливу на громадську свідомість і політичні процеси.

Новизна дослідження полягає в комплексному аналізі сучасного стану взаємозв'язку медіа й державотворення в Україні та США, що враховує останні тенденції розвитку суспільства та інформаційних технологій. Урахування результатів наявних досліджень з цієї тематики й дотичних питань дасть змогу сформулювати висновки, які стануть важливим внеском у розуміння ролі медіа у формуванні держави в сучасному світі.

Огляд літератури

Дослідженню окресленої тематики присвятили праці низка науковців, серед яких С. В. Бурлаков (2020), В. С. Віткова (2021), О. В. Каплій (2013), Є. О. Ларін (2020), І. В. Людвик (2016), М. Р. Фарбота (2015), які аналізують конституційні права та свободи людини загалом, а також безпосередньо в контексті впливу медіаресурсів. Водночас Н. О. Мороз (2012) досліджує вплив медіа на становлення й розвиток громадянського суспільства в Україні, а також на політичні процеси, соціокультурні зміни в цьому контексті. Натомість О. Проценко (2018) визначає правові аспекти та гарантії, що стосуються свободи думки і свободи масової інформації. Його дослідження включають аналіз конституційних норм, законодавства та міжнародних стандартів, що стосуються цих прав. Низка авторів досліджували сутність медіа крізь призму досвіду США, а саме: А. В. Панов, А. О. Панова, М. В. Чайбинець (2024), Гудошник О. В. (2021). Крім того, Ю. О. Улянченко (2023) аналізує сутність і зміст принципів конституційно-правового статусу медіа в Україні та США. Предметом уваги автора слугували конституційні положення, приклади судової практики, законодавства та інших нормативних актів, що регулюють діяльність медіа в обох країнах. Науковець, серед іншого, висвітлює зміст понять свободи слова, права на інформацію, захисту журналістів, медіаполітики та інші аспекти, які визначають правовий статус медіа в Україні та США.

Матеріали та методи

Дослідження медіа, зокрема їх впливу на формування державності в Україні та США, передбачало використання різноманітних методологічних підходів та інструментів. Основними методами, використаними в цьому дослідженні, були: метод аналізу для вивчення наукової літератури та документів, що стосуються діяльності медіа в обох країнах, з метою зрозуміння історичного контексту та основних аспектів їх впливу на формування держави. Метод порівняння використано для зіставлення правового регулювання та практики діяльності медіаресурсів в Україні та США для виявлення схожих і відмінних аспектів. Описовий метод передбачав аналіз конституційних норм, що стосуються діяльності медіа. Історичний метод уможливив дослідження історичного контексту функціонування медіа в обраних країнах. Аналітичний метод використано для аналізу й інтерпретації отриманих даних, фактів і статистичних показників з метою обґрунтування висновків щодо впливу медіа на формування держави.

Результати й обговорення

Медіа відіграють важливу роль у формуванні державної свідомості та культури в будь-якій країні, включаючи Україну та Сполучені Штати. Детальний аналіз конституційно-правових засад їх організації та діяльності в цих країнах відображає відмінності й спільні риси в правовому регулюванні цієї сфери.

Законодавство України, зокрема Конституція, визначає свободу слова та доступ до інформації як одне з основних конституційних прав. Стаття 34 Основного Закону України[1] гарантує кожному право на свободу думки та слова, свободу вираження власних поглядів і переконань (Protsenko, 2018).

Україна має низку законів, що регулюють діяльність медіа. Ідеться передусім про закони «Про медіа»[2], «Про доступ до публічної інформації»[3], які встановлюють права та обов'язки, а також механізми регулювання медіаресурсів.

США та Україна надають важливого значення захисту свободи слова та преси, проте варто констатувати різні підходи до регулювання діяльності медіа. Україна має більш центра-

[1] Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text.

[2] Про медіа : Закон України від 13 груд. 2022 р. № 2849-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text.

[3] Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text.

лізовану систему регулювання, зокрема через Національну раду з питань телебачення та радіомовлення, тоді як США мають більш децентралізовану систему з прецедентним правом судів, який визначає обсяги свободи преси.

У США регулювання діяльності медіа базується на декількох ключових законах. Перша поправка до Конституції США[1] забезпечує свободу слова, преси, релігії та зборів. Її мета – захист від урядового втручання у свободу висловлювань і преси. Основні аспекти включають гарантії проти цензури, захист журналістів та свободу інформації.

Закон про комунікації[2] регулює діяльність Федеральної комісії з комунікацій (FCC) і встановлює регуляторні основи для радіо, телебачення та інших видів електронних комунікацій. Його мета полягає в регулюванні радіочастотного спектру, ліцензуванні телерадіомовлення та забезпеченні конкуренції. Основні аспекти охоплюють ліцензування мовників, контроль за контентом і регулювання телекому-нікацій.

Закон про свободу інформації (FOIA)[3] забезпечує право громадян на доступ до інформації, що знаходиться у володінні федеральних органів влади. Метою цього закону є підвищення прозорості уряду та забезпечення громадського контролю. Основні аспекти визначають процедуру запиту інформації, винятки з доступу до інформації та оскарження відмов у наданні інформації.

Закон США про дотримання норм доброчесності в мовленні[4] визначає відповідальність за поширення непристойного або шкідливого контенту на телебаченні й радіо. Його мета – захист громадян, особливо дітей, від шкідливого контенту. Основні аспекти включають встановлення штрафів за порушення стандартів пристойності та регулювання змісту мовлення.

Обидві країни забезпечують правовий захист свободи слова та доступу до інформації, проте є суттєві відмінності в підходах. В Україні регулювання діяльності медіа більш детально прописане в окремих законах, що охоплюють різні аспекти медіа, такі як друковані медіа, телебачення, радіо й доступ до інформації. У США, навпаки, основні принципи свободи слова та преси закріплені в Конституції, а деталі регулювання здійснюються через спеціалізовані закони й органи, наприклад Федеральну комісію зі зв'язку США (FCC).

У США Перша поправка забезпечує широкий захист свободи преси, що робить будь-які спроби урядового втручання в діяльність медіа майже неможливими. В Україні свобода слова також гарантована, але існують більш конкретні регуляторні механізми, які можуть впливати на зміст контенту. Законодавство нашої держави детально регулює процеси ліцензування та зміст програм, тоді як у США FCC здійснює контроль за відповідністю стандартам доброчесності й регулює конкурентне середовище.

Слід зауважити, що варті запозичення окремі аспекти американського законодавства для вдосконалення системи регулювання медіа. Наприклад, доречно посилити правовий захист свободи слова за допомогою конституційних змін, аналогічних до Першої поправки США. Це дасть змогу уникнути урядового втручання в діяльність медіа та забезпечити незалежність журналістів. Удосконалення законів про доступ до публічної інформації на основі FOIA може підвищити прозорість урядової діяльності й забезпечити громадянам право на інформацію.

Створення аналогічного FCC органу в Україні може покращити регуляцію медіа, забезпечити ефективний контроль за дотриманням стандартів і сприяти розвитку конкурентного медіасередовища. Крім того, застосування суворіших заходів контролю за змістом програм, зокрема щодо захисту дітей від шкідливого контенту, може бути корисним для України, враховуючи американський досвід регулювання пристойності в мовленні.

Порівняльний аналіз законодавства України та США у сфері регулювання медіа засвідчує, що обидві країни мають ефективні системи захисту свободи слова, доступу до інформації та контролю за контентом. Ураховуючи успішний досвід США, Україна може вдосконалити своє законодавство шляхом запозичення кращих практик, що сприятиме посиленню демократичних принципів і розвитку громадянського суспільства.

У цьому контексті М. Н. Єнін та О. П. Северинчик (2021) слушно стверджують, що медіа в сучасному громадянському суспільстві посідають ключове місце в ієрархії соціальних інститутів і мають досить високий статус. Вони є ключовими агентами впливу на формування громадянської свідомості, громадської думки та соціальних процесів. Сучасне суспільство складно уявити без постійного доступу до інформації, яку надають медіа через різноманітні канали, включаючи телебачення, радіо, газети, журнали й Інтернет.

Медіа забезпечують громадянам можливість отримувати різноманітну інформацію, аналізувати події та висловлювати власні погляди. Вони виконують функцію контролю за владою та іншими суспільними інституціями, висвітлюючи

[1] Constitution of USA from September 17, 1787. URL: https://constitution.congress.gov/browse/amendment-1/.

[2] Telecommunications Act of 1996. URL: https://www.fcc.gov/general/telecommunications-act-1996.

[3] The Freedom of Information Act of 2000. URL: https://www.justice.gov/oip/freedom-information-act-5-usc-552.

[4] Broadcast Decency Enforcement Act of 2005. URL: https://www.congress.gov/bill/109th-congress/senate-bill/193/text/pl.

факти корупції, порушення прав людини та інші негативні явища. Також медіа важливі для формування громадянської свідомості, розвитку критичного мислення та активної громадянської позиції (Volotko, 2019).

У сучасному суспільстві медіа мають важливе економічне значення, створюючи робочі місця, сприяючи розвитку рекламного ринку та інших суміжних галузей. Вони також сприяють соціальній та культурній інтеграції, допомагають зближувати людей різних соціальних і культурних груп (Fayvishenko, & Sidielnikov, 2023).

Однак, разом зі збільшенням впливу медіа зростає і відповідальність за якість інформації, що поширюється. Забезпечення об'єктивності та надійності інформації стає важливим завданням для медіа в сучасному громадянському суспільстві.

Медіа в Україні та США відіграють важливу роль у повсякденному житті суспільства, впливаючи на формування громадянської свідомості, громадської думки та соціокультурних процесів. В Україні, зокрема, вони мають визначальний вплив на суспільне життя, особливо в контексті розкриття корупції, порушень прав людини та інших негативних явищ. Їхня роль у розслідуванні резонансних подій, викритті корупційних схем і захисті прав громадян є важливою складовою утвердження демократії та становлення правової держави (Kikalishvili, 2019).

Державі варто розглянути можливість зміцнення механізмів саморегулювання та професійної етики медіа, прагнути до підвищення об'єктивності й надійності інформації, яку вони поширюють. Це може передбачати встановлення жорстких стандартів для журналістів щодо перевірки фактів, використання достовірних джерел та уникнення маніпуляцій чи упереджених поглядів. Крім того, важливо сприяти розвитку етичних кодексів для медіа та підтримувати незалежність журналістського середовища від політичного тиску чи впливу власників медіа.

Зміцнення механізмів саморегулювання також може охоплювати створення або посилення професійних організацій, що відповідають за етичні стандарти й нагляд. Такі організації є важливими для забезпечення відповідальності за порушення професійної етики та заохочення якісного журналістського розслідування.

Загалом зміцнення механізмів саморегулювання та професійної етики є важливим кроком для підвищення довіри громадськості до медіа в Україні та забезпечення їхньої ефективності в розкритті корупції та захисті прав людини. Роль україномовних медіа важлива для забезпечення доступу до інформації для всіх громадян країни. Державі варто розглянути будь-які можливості підтримки розвитку україномовних медіа та збільшення їхнього впливу в інформаційному просторі (Lysyniuk, 2020).

У США медіа суттєво впливають на політичні процеси та громадську думку. Цей вплив часто визначається масштабом медіаконцентрації, де великі медіакорпорації можуть контролювати значну частину інформаційного простору та формувати погляди громадськості. Проте існує потреба в удосконаленні механізмів контролю за медіаконцентрацією з метою забезпечення різноманітності поглядів у медіа (Brennan, 2022).

Значна медіаконцентрація може призвести до монополізації інформаційного простору, обмеження доступу до різноманітних поглядів і думок. Це може призвести до формування хибної громадської думки та обмеження можливостей громадян отримувати об'єктивну інформацію.

Отже, важливо розглянути можливість удосконалення механізмів контролю за медіаконцентрацією через прийняття законодавства, яке обмежує концентрацію власності в медіасфері та сприяє розмаїттю поглядів. Такі заходи можуть охоплювати заборону на придбання однією компанією значної кількості медіа, встановлення максимальних обсягів власності для одного суб'єкта й забезпечення рівних можливостей для всіх поглядів і думок в інформаційному просторі. Такі заходи сприятимуть підтримці принципів демократії та свободи слова в медіа. Важливо забезпечити свободу слова й незалежність медіа від політичного впливу.

Крім того, обом країнам важливо прагнути до підвищення медіаграмотності серед населення, щоб громадяни були здатні критично оцінювати інформацію, яку вони отримують через друковані та онлайн медіа. Також важливо підтримувати розвиток нових технологій і медіаплатформ для забезпечення доступу до інформації в усіх сегментах суспільства.

Аналіз порушень прав і статусу медіа, встановлених у Конституції України, виявляє низку проблем, які виникають у сучасному українському суспільстві.

Попри те, що Конституція України гарантує свободу слова та інформації, а також незалежність медіа, порушення цих прав часто відбувається через політичний тиск, цензуру й інші форми втручання в їх роботу. Наприклад, часто можна спостерігати випадки затримання журналістів за критичні матеріали щодо влади або за розслідування корупційних схем.

Однією з основних причин цих порушень є відсутність ефективного механізму захисту прав медіа та журналістів у правовому полі України. Незалежність судової системи і правоохоронних органів також часто ставлять під сумнів. Крім того, корупція серед чиновників і недостатня реалізація законодавства з управління медіа створюють сприятливе середовище для порушення їх прав і нівелювання статусу в Україні.

Аналіз порушень прав і статусу медіа в США вказує на низку проблем, які можуть стояти перед свободою преси та правами журналістів (Darcy, 2019). Конституція США гарантує свободу слова та преси як один з фундаментальних принципів демократичного суспільства. Однак, попри ці гарантії, досить часто трапляються випадки порушень прав медіа (Oleksiuk, 2023).

Політичний тиск може стати причиною втручання урядових чиновників або політичних діячів у роботу медіа, окремих журналістів з метою маніпулювання інформацією або приховування негативних фактів. Економічний тиск, зумовлений інтересами власників медіа-корпорацій або їх залежністю від певних політичних або бізнес-структур, також може впливати на редакційну політику та об'єктивність медіа (Mitchuk, & Horbenko, 2024).

Судові справи та правовий тиск можуть виникати у зв'язку з діяльністю журналістів і призводити до обмеження свободи слова. Технологічні виклики, такі як розвиток нових технологій та соціальних мереж, також можуть також впливати на медіа, зумовлюючи зміни в їхній аудиторії та бізнес-моделях.

Щоб запобігти цим порушенням, необхідно посилити механізми захисту прав медіа та журналістів, забезпечити незалежність судової системи та правоохоронних органів, а також активно працювати над боротьбою з корупцією та підвищенням правової культури серед чиновників і громадян. Лише за цих умов можна буде ефективно забезпечити дотримання конституційних прав і статусу медіа як в Україні, так і США.

Результати проведеного аналізу дають змогу розподілити медіа на декілька типів з огляду на залежність від держави.

За наявності *незалежних медіа* журналісти мають відносну свободу вибору тем для публікацій і можуть вільно висловлювати власні погляди. Це сприяє різноманітності інформації та дозволяє громадськості отримувати різні точки зору. Такий медійний ландшафт зазвичай сприяє розвитку демократії, вільному обміну ідеями та контролю за владою.

Частково залежні медіа можуть стикатися з обмеженнями у виборі тем для публікацій чи висловлення власних думок через фінансовий вплив або правові обмеження, які накладаються державою чи політичними силами. Це може призводити до цензури, самоцензури та вибіркового висвітлення подій. Така ситуація може підірвати довіру до медіа та обмежити доступ до об'єктивної інформації.

Державні *медіа, які цілком контролюються державою,* спрямовані на поширення офіційної державної ідеології та пропаганди. У таких медіа редакційну політику та зміст публікацій визначає влада. Це може призводити до виникнення однобічного уявлення про події та маніпуляції громадською думкою.

Вплив держави на медіа суттєво позначається на демократії, громадській думці й політичній стабільності суспільства. Незалежність медіа є важливою передумовою забезпечення вільного обміну інформацією та забезпечення прав і свобод громадян.

Висновки

Аналіз конституційно-правових засад організації та діяльності медіа в Україні та США відображає схожі та відмінні риси в правовому регулюванні цієї сфери в обох країнах. В Україні Конституція гарантує свободу слова та доступ до інформації, встановлюючи право на свободу думки й слова. Законодавство України регулює діяльність медіа через закони, що встановлюють права та обов'язки, а також механізми регулювання. У США основним принципом є Перша поправка до Конституції, що гарантує свободу преси. У США судова практика визначає обсяги свободи преси, що відображено в багатьох судових рішеннях. Обидві країни приділяють увагу захисту свободи слова та преси, проте мають різні підходи до регулювання діяльності медіа в цьому контексті. Україна має централізовану систему регулювання через спеціальні органи, натомість США мають децентралізовану систему з прецедентним правом судів. Медіа в обох країнах відіграють ключову роль у формуванні правосвідомості та громадської думки, а також забезпечують доступ до різноманітної інформації та забезпечують контроль за владою.

Медіаконцентрація в США та Україні має значний вплив на формування громадської думки та політичні процеси, але може призводити до обмеження різноманітності поглядів через монополізацію інформаційного простору. Необхідно вдосконалювати механізми контролю за медіаконцентрацією, щоб забезпечити плюралізм думок і позицій, гарантувати доступ до об'єктивної інформації. Такі заходи можуть включати обмеження власності в медіасфері, установлення максимальних обсягів власності та забезпечення рівних можливостей для всіх поглядів. Підвищення медіаграмотності серед населення є ключовим для забезпечення критичного мислення та аналізу інформації, що надходить через канали медіа. Україна та США стикаються з подібними проблемами порушень прав медіа, таких як політичний тиск, цензура, а також економічний і судовий тиск. Запобігання цим порушенням потребує посилення механізмів захисту прав медіа, незалежності судової системи й боротьби з корупцією. Незалежність медіа має важливе значення для збереження демократії, громадян-

ської свободи й політичної стабільності. Водночас забезпечити ці цінності в соціумі можливо лише за умови дотримання конституційних принципів.

Перспективами подальшого дослідження можуть слугувати ґрунтовний аналіз ефективності регулятивних механізмів, які контролюють медіаконцентрацію в Україні та США, а також її вплив на політичні процеси. Такі дослідження сприятимуть розумінню складнощів, з якими стикаються сучасні медіа, та сприятимуть розробленню ефективних стратегій реформування медіасфери для підтримки демократії, свободи слова та активної участі громадськості в процесах державотворення.

References

[1] Brennan, M. (2022). Media Confidence Ratings at Record Lows. Retrieved from https://news.gallup.com/poll/394817/media-confidence-ratings-record-lows.aspx.

[2] Burlakov, S.V. (2020). The role of mass media in the development of national information policy. *Legal Science,* 7(109), 45-51. doi: 10.32844/10.32844/2222-5374-2020-109-7.06.

[3] Darcy, O. (2019). USA Today owner Gannett merges with GateHouse Media to form massive newspaper company. Retrieved from https://edition.cnn.com/2019/08/05/media/gannett-gatehouse-merger/index.html.

[4] Farbota, M.R. (2015). Legal status of mass media in the Internet environment. *Information and law,* 2(14), 92-97. doi: 10.37750/2616-6798.2015.2(14).272698.

[5] Fayvishenko, D., & Sidielnikov, D. (2023). Media design: trends and perspectives. *Journalism and advertising: vectors of interaction*: theses add. V International science and practice conference (pp. 18-19). Kyiv. doi: 10.31617/k.knute.2023-03-22.

[6] Hudoshnyk, O.V. (2021). The history of journalism in the times of presentism: the experience of the USA. *Communications and Communicative Technologies,* 21, 13-21. doi: 10.15421/292102.

[7] Kaplii, O.V. (2013). Classification of mass media: constitutional and legal issues. *Actual problems of politics*, 50, 35-46.

[8] Kikalishvili, M.V. (2019). The role of mass media in the prevention of corruption crimes. *Actual problems of domestic jurisprudence*, 2, 102-106.

[9] Larin, E.O. (2020). Legal regulation of the realization of the right to information: experience and approaches of foreign constitutionalism. *Science release public and private rights*, 2, 37-43. doi: 10.32844/2618-1258.2020.2.7.

[10] Liudvyk, I.V. (2016). Mass media as an institution of civil society: constitutional and legal aspects. *Bulletin of the Luhansk State University of Internal Affairs named after E. O. Didorenko*, 4(76), 25-30.

[11] Lysyniuk, M.V. (2020). The language of mass media as an indicator of the linguistic culture of modern society. *Culture and modernity,* 2, 33-38. doi: 10.32461/2226-0285.2.2020.222243.

[12] Mitchuk, O., & Horbenko, H. (2024). Modern information society and the new period of journalism. *Image,* 1(44), 150-157. doi: 10.21272/Obraz.2024.1(44)-150-157.

[13] Moroz, N.O. (2012). The role of the mass media in the formation of the civil society of Ukraine. *Humanitarian journal,* 2-3. Retrieved from https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/570.

[14] Oleksiuk, T.M. (2023). International soft law standards as guidelines for balancing the right to information and the protection of national security. *Law of Ukraine,* 4, 86-96. doi: 10.33498/louu-2023-04-086.

[15] Panov, A.V., Panova, A.O., & Chaibynets, M.V. (2024). *Mass media of the USA. The latest technologies in the development of science, business and education:* proceedings of the XVII International Scientific and Practical Conference (pp. 129-134). London. doi: 10.46299/ISG.2024.1.17.

[16] Protsenko, O. (2018). The right and guarantees of freedom of thought and freedom of mass information. *Enterprise, economy and law,* 4, 156-160.

[17] Ulianchenko, Yu.O. (2023). The essence and content of the principles of the constitutional and legal status of mass media in Ukraine and the USA. *Kyiv Law Journal,* 1, 58-63. doi: 10.32782/klj/2023.1.9.

[18] Vitkova, V.S. (2021). The system of guarantees of the constitutional right to information. *Juris Europensis Scientia*, 2, 30-33. doi: 10.32837/chern.v0i2.199.

[19] Volotko, E.V. (2019). The role of mass media in forming a positive image of the state. *State and regions,* 4(68), 82-87. doi: 10.32840/1813-3401-2019-4-14.

[20] Yenin, M.N., & Severynchyk, O.P. (2021). *Sociology of public opinion and mass media.* Kyiv: KPI im. I. Sikorskoho.

Список використаних джерел

[1] Brennan M. Media Confidence Ratings at Record Lows. 2022. URL: https://news.gallup.com/poll/394817/media-confidence-ratings-record-lows.aspx.
[2] Бурлаков С. В. Роль засобів масової інформації у розвитку національної інформаційної політики. *Юридична наука*. 2020. № 7 (109). С. 45–51. doi: 10.32844/10.32844/2222-5374-2020-109-7.06.
[3] Darcy O. USA Today owner Gannett merges with GateHouse Media to form massive newspaper company. 2019. URL: https://edition.cnn.com/2019/08/05/media/gannett-gatehouse-merger/index.html
[4] Фарбота М. Р. Правовий статус засобів масової інформації в інтернет-середовищі. *Інформація і право*. 2015. № 2 (14). С. 92–97. doi: 10.37750/2616-6798.2015.2(14).272698.
[5] Fayvishenko D., Sidielnikov D. Media design: trends and perspectives. *Журналістика та реклама: вектори взаємодії* : тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 22 берез. 2023 р.). Київ, 2023. С. 18–19. doi: 10.31617/k.knute.2023-03-22.
[6] Гудошник О. В. Історія журналістики в часи презентизму: досвід США. *Communications and Communicative Technologies*. 2021. № 21. С. 13–21. doi: 10.15421/292102
[7] Каплій О. В. Класифікація засобів масової інформації: конституційно-правові питання. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 50. С. 35–46.
[8] Кікалішвілі М. В. Роль мас-медіа у профілактиці корупційних злочинів. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. Спецвип. Т. 2. С. 102–106.
[9] Ларін Є. О. Правове регулювання реалізації права на інформацію: досвід і підходи зарубіжного конституціоналізму. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 2. С. 37–43. doi: 10.32844/2618-1258.2020.2.7.
[10] Людвик І. В. Засоби масової інформації як інститут громадянського суспільства: конституційно-правові аспекти. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка*. 2016. № 4 (76). С. 25–30.
[11] Лисинюк М. В. Мова ЗМІ як показник мовної культури сучасного суспільства. *Культура і сучасність*. 2020. № 2. С. 33–38. doi: 10.32461/2226-0285.2.2020.222243.
[12] Мітчук О. Горбенко Г. Сучасне інформаційне суспільство та новий період журналістики. *Образ*. 2024. № 1 (44). С. 150–157. doi: 10.21272/Obraz.2024.1(44)-150-157.
[13] Мороз Н. О. Роль засобів масової інформації у формуванні громадянського суспільства України. *Гуманітарний журнал*. 2012. № 2-3. URI: https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/570.
[14] Олексіюк Т. М. Міжнародні стандарти soft law як орієнтири для балансування права на інформацію та захисту національної безпеки. *Право України*. 2023. № 4. С. 86–96. doi: 10.33498/louu-2023-04-086.
[15] Панов А. В., Панова А. О., Чайбинець М. В. Засоби масової інформації США. *The latest technologies in the development of science, business and education :* proceedings of the XVII International Scientific and Practical Conference (April 30 – May 03, 2024, London, Great Britain). London, 2024. С. 129–134. doi: 10.46299/ISG.2024.1.17.
[16] Проценко О. Право та гарантії свободи думки і свободи масової інформації. *Підприємство, господарство і право*. 2018. № 4. С. 156–160.
[17] Улянченко Ю. О. Сутність і зміст принципів конституційно-правового статусу засобів масової інформації в Україні та США. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 58–63. doi: 10.32782/klj/2023.1.9.
[18] Віткова В. С. Система гарантій конституційного права на інформацію. *Juris Europensis Scientia*. 2021. Вип. 2. С. 30–33. doi: 10.32837/chern.v0i2.199.
[19] Волотко Е. В. Роль засобів масової інформації у формуванні позитивного іміджу держави. *Держава та регіони*. 2019. № 4 (68). С. 82–87. doi: 10.32840/1813-3401-2019-4-14.
[20] Єнін М. Н., Северинчик О. П. Соціологія громадської думки та мас-медіа : комплекс навч.-метод. забезп. дисципліни. Київ : КПІ ім. І. Сікорського, 2021. 81 с.

The role of the Media in the Formation of Statehood in Ukraine and the USA

ULIANCHENKO Yurii
Postgraduate Student of the Department of Constitutional Law and Human Rights
of the National Academy of Internal Affairs
Kyiv, Ukraine
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1780-7217

Abstract. In modern realities, the greatest value is information from a wide range of sources – radio, newspapers, magazines, television and the Internet. This leads to the need to regulate the organization and activities of print and online media, which is now recognized as a priority task both in Ukraine and in other countries, in particular the United States of America. The purpose of the article is to analyze the role of the media in the formation of the statehood of these countries. To achieve the goal, the following research methods were used: analysis, synthesis, generalization, comparison, abstraction, historical, legal, etc. The constitutional and legal foundations of the organization and activity of the media in both countries were analyzed, which made it possible to thoroughly substantiate their place and status in modern civil society. Particular attention is paid to the issue of violations of the rights and status of media established in the Constitution of Ukraine, as well as to the determination of the main causes of these violations. On the basis of the conducted analysis, the classification of the media was carried out in view of the degree of dependence on the state, which will contribute to a better understanding of the specifics of their activity. The practical value of the scientific article lies in the fact that the proposed analysis of media activity in Ukraine and the United States of America from the standpoint of their influence on the formation of the state and society in general will contribute to increasing the effectiveness of media policy and the protection of freedom of speech, and therefore is important for the development of democracy and human rights.

Keywords: information; state; freedom of speech; media resources; content; policy; journalist; public.